

УДК 81'373.46-311.6(477)

DOI <https://doi.org/10.32782/modernph-2025.4.5>

АНТОНІМІЯ В ІСТОРИЧНОМУ РОМАНІ У ВІРШАХ ЛІНИ КОСТЕНКО «МАРУСЯ ЧУРАЙ»

Данчура Анастасія Русланівна,

студентка катедри прикладної лінгвістики

Національного університету «Львівська політехніка»

ORCID ID: 0009-0008-2622-2935

Булик-Верхола Софія Зіновіївна,

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент катедри української мови

Національного університету «Львівська політехніка»

ORCID ID: 0000-0002-4593-3571

У статті здійснено порівняльний аналіз стилістичних особливостей загальномовних (спільнокорених і різнокорених) та контекстуальних антонімів, ужитих в історичному романі у віршах Ліни Костенко «Маруся Чурай», а також з'ясовано роль оксиморона й антитези у структурі поетичного тексту як засобів художньої експресії, вираження авторської позиції та увиразнення внутрішніх конфліктів персонажів. Антонімію розглянуто як важливий різновид системно-семантичних кореляцій, що формує смисловий контраст і забезпечує глибинну концептуальність художнього вислову. Дослідження виявило, що антонімічні пари в романі у віршах виконують низку функцій: увиразнюють основні ідеї, загострюють драматизм ситуацій, окреслюють конфлікти між добром і злом, світлом і темрявою, життям і смертю. Особливу роль відіграє контекстуальна антонімія, яка розширює або трансформує значення слів під впливом лексичного оточення, створюючи багатопланові образи та посилюючи психологізм. Традиційні для української поезії XX століття протиставлення у творчості Ліни Костенко набувають філософського, соціального й аксіологічного звучання, а індивідуально-авторські антонімічні словосполучення персоніфікують абстрактні поняття. Антитеза й оксиморон утворюють окремий пласт її поетики, передаючи парадоксальність людського буття й суперечливість історичних подій; вони виконують не лише експресивну, а й композиційну функцію, визначаючи архітектоніку твору. Антонімія в поетичній мові Ліни Костенко постає концептуальним засобом формування художнього простору, який поєднує особистісний і загальнолюдський виміри та збагачує зміст багатоплановими смисловими відтінками.

Ключові слова: антонімія, загальномовні та контекстуальні антоніми, оксиморон, антитеза, художнє протиставлення, Ліна Костенко, роман у віршах «Маруся Чурай».

Danchura Anastasiia, Bulyk-Verkhola Sofia. Antonymy in the historical novel in verse by Lina Kostenko "Marusya Churai"

The article provides a comparative analysis of the stylistic features of general-language (cognate and non-cognate) and contextual antonyms used in Lina Kostenko's historical novel in verse Marusya Churai. It also examines the role of oxymoron and antithesis in the structure of poetic text as means of artistic expression, conveying the author's perspective, and highlighting the characters' internal conflicts. Antonymy is regarded as an important type of systemic-semantic correlation that forms semantic contrast and ensures the profound conceptual depth to the artistic expression. The study reveals that antonymic pairs in the novel in verse serve a range of functions: they emphasize the main ideas, heighten the dramatic tension of situations, and delineate conflicts between good and evil, light and darkness, life and death. Contextual antonymy plays a particularly significant role, as it expands or transforms the meaning of words under the influence of the lexical environment, creating multifaceted images and enhancing psychological depth. Traditional oppositions in 20th-century Ukrainian poetry acquire philosophical, social, and axiological resonance in Lina Kostenko's work, while her unique antonymic phrases personify abstract concepts. Antithesis and oxymoron form a distinct layer of

© Данчура А. Р., Булик-Верхола С. З., 2025

Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0

her poetics, conveying the paradoxical nature of human existence and the contradictions of historical events; they perform not only an expressive but also a compositional function, shaping the architectonics of the work. Antonymy in Lina Kostenko's poetic language emerges as a conceptual tool for creating an artistic space that combines personal and universal dimensions, enriching the content with multi-layered semantic nuances.

Key words: *antonymy, general-language and contextual antonyms, oxymoron, antithesis, artistic contrast, Lina Kostenko, novel in verse "Marusya Churai."*

Вступ. У творчості Ліни Костенко антонімія є не лише засобом лексичного протиставлення, а й важливим інструментом формування емоційної напруги, образності та інтелектуального впливу. Вона дозволяє «посилити враження від сказаного..., впливати не тільки на розум, але й на почуття, уяву» [1, с. 30], створюючи художній простір, де контрасти поглиблюють осмислення буття, моральних дилем і внутрішніх переживань героя.

Антонімія відображає суперечливу сутність дійсності, репрезентуючи контрасти зовнішнього світу (добро – зло, життя – смерть, любов – ненависть), а також внутрішній стан людини. Такі протиставлення формують бінарні опозиції, що є базовими елементами семантичної організації художнього мовлення, посилюючи його образність і драматизм. У поетичній мові Ліни Костенко антонімічні пари перетворюються на складні стилістичні структури, що розкривають багатогранність авторського світобачення. Як відзначає Н. Бобух, поетеса широко використовує не лише загальномовні антоніми, а й індивідуально-авторські антонімічні парадигми [2].

Проблему антонімії в українському мовознавстві досліджували у своїх працях Л. Лисиченко, Л. Паламарчук, В. Русанівський, А. Коваль, О. Пономарів, Л. Мацько та ін. Особливе місце належить монографії Н. Бобух, присвяченій антонімії в українській поезії XX ст. [2]. Водночас лінгвопрагматичний і стилістичний потенціал антонімів у романі у віршах «Маруся Чурай» Ліни Костенко досі залишається недостатньо дослідженим, що й зумовлює актуальність цієї роботи.

Мета статті – здійснити порівняльний аналіз стилістичних особливостей загальномовних (спільнокореневих і різнокореневих) та контекстуальних антонімів, ужитих в історичному романі у віршах Ліни Костенко «Маруся Чурай», а також з'ясувати роль оксиморона та антитези в структурі поетичного

тексту як засобів художньої експресії, увиразнення авторської позиції та поглиблення внутрішніх конфліктів персонажів.

Дослідження базується на використанні методів індукції та дедукції: за допомогою індукції на основі вивчення окремих антонімічних пар зроблено загальний висновок про їхню роль у поетичних текстах; дедукція дозволила застосувати загальні принципи функціонування антонімії до конкретних випадків у творі Ліни Костенко. Також використано описовий та структурний методи. Описовий метод дозволяє здійснити планомірне вивчення антонімічних пар, їхніх характеристик та ролі у тексті, пояснюючи їхні особливості на синхронному рівні. Структурний метод дає змогу аналізувати зв'язки між елементами мовної системи, зокрема, між антонімами, у межах поетичного контексту.

Результати. У творчості Ліни Костенко антонімія постає не лише як засіб лексичного протиставлення, а й як потужний інструмент смислового й емоційного загострення. Вона допомагає створювати драматичну напругу, формувати контрасти між ідеями та образами, увиразнювати філософські роздуми авторки. У творі Ліни Костенко знайдено такі спільнокореневі антоніми, які зісталяються, а саме: *воля – неволя, щастя – нещастя, легко – нелегко*.

Слово *воля* має згідно зі словником 4 значення: 1) одна з функцій людської психіки, яка полягає насамперед у владі над собою, керуванні своїми діями й свідомому регулюванні своєї поведінки; 2) бажання, хотіння; 3) право розпоряджатися на свій розсуд; влада; 4) відсутність обмежень; привілля; 5) свобода, незалежність; протилежне неволя, рабство [3, т. 1, с. 735]. Значення слова *неволя*: 1) відсутність волі, свободи, повна залежність когось від когось, чого-небудь; 2) полон, поневолення, рабство; 3) перен. життя, перебування (тварин, птахів, риб і т. ін.) не в природних умовах [3, т. 5, с. 269].

Волю та неволю Ліна Костенко описує у творі таким чином: «Там бій гримить. Там

гине наша *воля*» [4, с. 25], «*Неволя* давня душі роздвоїла» [4, с. 96]. З цього можна зробити висновок, що вислів «Там бій гримить. Там гине наша *воля*» [4, с. 25] відображає прагнення до волі, що є синонімом свободи та незалежності (значення 5). У той час як цитата «*Неволя* давня душі роздвоїла» [4, с. 96] вказує на неволю як відсутність волі, повну залежність (значення 1) або полон, поневолення, рабство (значення 2). Ці контрасти між волею та неволею створюють глибину емоційного сприйняття твору, де свобода символізує боротьбу за національну ідентичність та самовизначення, а неволя – духовне та фізичне поневолення, яке переживають герої. Хоча в цих цитатах прямі антоніми не використовуються, можна припустити, що контекст і символіка твору створюють між поняттями *воля* та *неволя* контраст, який дозволяє їх розглядати як антонімічні. Таким чином, ці слова, виявляють свою антонімічність через протиставлення свободи та поневолення в змісті твору.

Беремо до уваги наступну антонімічну пару *щастя* – *нещастя*. Значення слова *щастя* за словником: 1) стан цілковитого задоволення життям, відчуття глибокого задоволення й безмежної радості, яких зазнає хто-небудь; 2) досягнення, успіх, удача; 3) доля, талан [3, т. 11, с. 573]. *Нещастя* словник трактує як: 1) нещаслива пригода, подія, що завдає кому-небудь страждання; лихо; 2) зневажл. про те, що не приносить користі, радості і т. ін., а може стати джерелом якогонебудь лиха, страждання, неприємностей [3, т. 5, с. 408].

Цитата «А якось каже: – *Щастя* треба красти» [4, с. 38] відображає ідею того, що *щастя* розуміється не тільки як внутрішнє задоволення, а й як досягнення, успіх або удача (значення 2), до яких потрібно прагнути і за які можна боротися, навіть хитруючи. З іншого боку, у цитаті «Мати вже все знала. Снує чутки *нещастя*, як павук» [4, с. 40] слово *нещастя* вказує на нещасливу подію, лихо (значення 1), що завдає страждань і трагічних наслідків. Порівняння *нещастя* з павуком підкреслює його невідворотність і здатність сплітати мережу страждань, яких неможливо уникнути. Цей контраст між *щастям*, яке потрібно «красти», і *нещастям*, яке сплітає своє мереживо, показує боротьбу героїв за своє місце під сонцем

і невідворотність трагедій, що з'являться у їхньому житті.

Аналізуємо наступні однокореневі антоніми *легко* – *нелегко*. Слово *легко* має такі значення відповідно до словника: 1) без фізичного напруження, не докладаючи великих зусиль; 2) не зустрічаючи перешкод; плавно; 3) без ускладнення; просто; 4) з малою інтенсивністю; ледве помітно; не сильно; 5) з інфін. про реальну можливість чогонебудь; 6) без напруження, вільно; 7) у знач. присудк. сл. з незначним напруженням; не важко [3, т. 4, с. 463]. Слово *нелегко* позначає 1) прис. до *нелегкий*; 2) важко, через велике напруження, втому [3, т. 5, с. 331]

У цитаті «*Нелегко*, кажуть, жити на дві хати» [4, с. 66] слово *нелегко* відображає важкість через велике напруження, втому (як вказано в значенні), що підкреслює важливість вибору та труднощі життя, яке наповнене внутрішнім конфліктом і фізичним чи емоційним навантаженням. З іншого боку, у цитаті «Минає ніч... Свічки вже догорають... / – Ці, – каже дядько, – хоч *легко* умирають» [4, с. 99] слово *легко* означає без фізичного напруження, не докладаючи великих зусиль (значення 1). Тут *легко* підкреслює ідею безтурботної і спокійної смерті, що в контексті цих образів створює глибокий контраст із реальним життям, сповненим труднощів і боротьби. Цей контраст між легким і нелегким життям допомагає зрозуміти внутрішній конфлікт героїв і складність їхнього шляху через життєві випробування.

Різнокореневі антоніми – це пари слів з різними коренями, що виражають протилежні поняття. У романі у віршах «Маруся Чурай» Ліна Костенко ставить у контекст протиставлення поняття: *правда* – *брехня*, *живий* – *мертвий*, *вгору* – *вниз*.

Аналізуємо різнокореневі антоніми *правда* – *брехня*. Значення слова *правда*: 1) те, що відповідає дійсності; істина; 2) правдивість; правильність; 3) справедливість; порядок; 4) уживаються, як назва кодексів середньовічного права; 5) у знач. присудк. сл. справді, насправді; 6) у знач. вставн. сл. справді [3, т. 7, с. 497]. Слово *брехня* має такі значення: 1) те, що не відповідає правді; неправда; 2) вигадки, плітки і т. ін.; 3) гавкання [3, т. 1, с. 233].

В уривку з твору «В цих справах поруч – *правда* і *брехня*. / – Я, як суддя, вважаю осо-

бисто, / чи це була отрута, чи дання, / а в кожнім разі це було убивство» [4, с. 10] видно, що *правда* постає як істина, що відповідає дійсності (значення 1), тоді як *брехня* – це те, що не відповідає правді, неправда (значення 1). У цьому епізоді правда і брехня йдуть пліч-о-пліч, змішуючись у складному моральному вирі подій, де навіть суддя не може з упевненістю відокремити істину від вигадки. Такий контраст створює глибоке напруження між об'єктивною правдою та суб'єктивним тлумаченням подій, що підкреслює важливість моральної відповідальності в ситуації, де межа між правдою і брехнею виявляється надзвичайно тонкою.

Розглянемо векторні різнокореневі антоніми *вгору* – *вниз*. Значення слова *вгору*: 1) за напрямком догори; протилежне вниз; 2) перен. до вищого ступеня, рівня (розвитку, стану і т. ін.); 3) за напрямком до верхів'я, до початку річки, проти течії річки [3, т. 1, с. 308]. Слово *вниз* відповідно до словника має такі значення: 1) у напрямі до низу; 2) у напрямі до гирла річки [3, т. 1, с. 709].

У романі у віршах «Маруся Чурай» Ліна Костенко використовує антоніми *вгору* – *вниз* не лише у прямому значенні просторового руху, вони набувають переносного символізму, що підсилює ідейне навантаження твору. У цитаті «А вже дівчата в плахтах, у намисті / вінки пускають за водою *вниз*» [4, с. 31] слово *вниз* вжите у значенні руху за течією, у напрямку до гирла річки (значення 2). Цей образ пов'язаний із традиційним дівочим обрядом, але в контексті твору має ще й символічне значення – як плин життя, що невпинно веде до змін, втрат або навіть неминучості долі.

Як ілюстрацію іншого протиставлення наведемо таку цитату: «Вишняк ішов *вгору* все та *вгору*» [4, с. 41], де *вгору* вказує на рух догори (значення 1), але водночас символізує прагнення до кращого, до піднесення морального і соціального. Таким чином, цей антонімічний ряд передає не лише фізичний рух, а й глибший смисловий контраст між спокоєм і рухом, занепадом і зростанням, що гармонійно вплітається в загальну ідею твору.

Контекстуальні антоніми – це слова, які не є антонімами за своєю природою, але набувають протилежного значення в певному контексті. Такий тип антонімії часто виникає завдяки авторському стилю й інтонації,

що надає твору додаткової глибини та виразності. Полісемічність слів і особливо їх здатність у різних контекстах, залежно від метафоризації, асоціативного сприймання дійсності, передавати нові семантичні відтінки, вступати в незвичні відношення, «дає змогу на основі закону протиставлення, виявляти нові, незвичні, основані на не загальнономовних значеннях, відношення, можливі лише в одному із наведених контекстів» [5, с. 22].

У творі натрапляємо на такий вислів: «А це *тюрма* – оце і є *свобода*, / бо я вже тут нічого не боюсь» [4, с. 30]. Тут *тюрма*, яка зазвичай є символом неволі, обмеження і втрати волі, стає для героїні місцем внутрішнього звільнення. Вона вже пережила найбільший страх – осуд, зраду, втрату кохання, нерозуміння – і більше нічого не може її зламати чи налякати. Свобода в цьому випадку розуміється не як фізична воля, а як внутрішній стан, коли людина вже не підвладна страху, коли вона прийняла свою долю й змирилася з нею. Тобто справжня свобода для Марусі – це незалежність душі від страху й болю, навіть якщо фізично вона замкнена в стінах тюрми.

У вислові «Ніхто до тебе не озветься, / хоч би й покликала кого. / Лише об стіни обіб'ється луна од голосу твого» [4, с. 75] Ліна Костенко показує стан, коли людина в повній ізоляції: не просто фізично, а духовно й емоційно. Навіть якщо Маруся захоче звернутися до когось, її голос не матиме жодної відповіді – лише відлуння власних слів повернеться назад, холодне і порожнє, оббившись об стіни. Це образ повної відірваності від інших людей, втрати зв'язку із зовнішнім світом.

Тут також символічно підкреслено, що Маруся залишилася наодинці не тільки з тюрмою як неволею, а й із власним болем і спогадами – і ніхто не здатен ні почути її, ні допомогти. Луна, яка повертається, – це своєрідний символ замкненого кола самотності.

Оксиморон – «риторична фігура, яка є сполученням двох непокєднаних понять, що мали б виключати одне одного» [6, с. 374]. Л.І. Мацько наголошує, що «можна помітити, що в цьому поєднанні дві його частини є двома ознаками одного явища» [6, с. 374]. Варто наголосити, що оксиморон належить до мовностилістичних засобів творення, що ґрунтуються на антонімії, але, «на відміну від

каламбурів та іншої гри слів, які створюють комічно-гумористичний ефект, оксюморон спонукає читача до глибокого осмислення індивідуально-художнього прийому поєднання непокєднуваного» [6, с. 374].

Розглянемо приклади використання оксиморону у творчості Ліни Костенко, які демонструють ефект контрасту та суперечності на рівні мовних конструкцій і допомагають створювати глибші емоційні та смислові контрасти.

В уривку «Чужа душа – то тихе море сліз» [4, с. 14] оксимороном вважаємо «тихе море сліз» [4, с. 14]. Тут поєднано суперечливі образи: море (поросла, вкрита чимось велика, безмежна площа; велика кількість чогось [3, т. 4, с. 802]), тихе (сповнений тиші, без голосних звуків; без руху, непорушний [3, т. 10, с. 130], слізи (горе, страждання [3, т. 9, с. 386]). Це поєднання підсилює ефект прихованого болу і внутрішнього конфлікту, який може бути не помітним зовні.

Уривок «...живого з мертвим ув одному гробі!» [4, с. 16] є прикладом оксиморону, оскільки поєднує протилежні за змістом елементи: живе і мерте. Це створює образ, що викликає глибоке емоційне напруження. У поєднанні цих двох понять розкривається ідея нелогічності або трагічної суперечності ситуації. Таке поєднання підсилює контраст між життям і смертю, що може символізувати абсурдність або безвихідь.

У цитаті «Свята печаль, печаль без гіркоти» [4, с. 29] поєднуються суперечливі за змістом слова: свята і печаль. Печаль зазвичай асоціюється з негативними емоціями, тоді як свято – це позитивне, піднесене почуття. Таке поєднання створює образ, в якому печаль не є важкою або болючою, а, навпаки, має певний світлий, очищувальний відтінок. Це додає глибини емоційному стану, що виражається у творі.

Найуживаніший виражальний засіб протиставлення у Ліни Костенко – антитеза – проста (нерозгорнута і розгорнута) і складна. Ця стилістична фігура створена завдяки використанню не тільки лексичних антонімів, але й контекстуальних і міжчастиномовних. Антитезу науковці трактують як риторичну фігуру, «що полягає у зумисне підкресленому зіставленні двох протилежних, але пов'язаних між собою понять, явищ, речей, ідей та образів для підсилення вражень, для

більшої переконливості» [6, с. 367]. «Антитеза може бути простою за умови одного протиставлення і розгорнутою, якщо вона має кілька протиставлень або пронизує весь текст» [6, с. 367].

Розглянемо декілька прикладів використання антитези в романі у віршах «Маруся Чурай». У цитаті «Зрадити в житті / державу – злочин, а людину – можна?!» [4, с. 17] поєднуються два протилежні поняття: зрада державі як тяжкий злочин і зрада людині як морально неоднозначний акт, що ставиться під сумнів. Це контрастне протиставлення створює напругу і змушує замислитись над тим, чому зрада держави вважається важким злочином, а зрада особистості інколи може бути менш засуджена або навіть виправдана.

«Не так ті кулі козаку страшні, / як це щоденне пекло метушні» [4, с. 55] порівнює два різних типи небезпеки: зовнішню, фізичну загрозу (кулі) і внутрішню, психологічну – руйнівну метушню повсякденного життя. Це контрастне порівняння підкреслює, що щоденна, безперервна метушня може бути більш виснажливою і страшною, ніж очевидна зовнішня небезпека, адже вона впливає на внутрішній стан людини, створюючи постійний стрес і невизначеність.

У рядках «Історії ж бо пишуть на столі. / Ми ж пишем кров'ю на своїй землі» [4, с. 94] порівняно два підходи до написання історії. Перша частина – це абстрактний, віддалений процес історичного письма, що відбувається на столі, в умовах безпеки та дистанції. Натомість друга частина виражає реальність боротьби, жертв і страждань, які переживає народ, коли історія твориться в буквальному сенсі кров'ю на рідній землі. Це зіставлення підкреслює глибину і трагізм, що стоїть за реальними історичними подіями.

Висновки. Відношення антонімії виступають одним із найважливіших видів системно-семантичних кореляцій між одиницями мови. Проведене дослідження антонімії, оксиморону та антитези в історичному романі у віршах «Маруся Чурай» Ліни Костенко засвідчило глибоку образну й концептуальну функціональність цих засобів. Антонімічні пари в її творчості формують смисловий контраст, що допомагає висловити головні ідеї, увиразнити внутрішню напругу тексту й підкреслити основні конфлікти: між добром і злом, світлом і темрявою, життям і смертю.

Особливо виразною в поезиї Ліни Костенко виявилась контекстуальна антонімія, яка часто змінює або розширює значення звичних слів під впливом лексичного оточення, створюючи багатовимірні художні образи. Антонімічні пари, традиційні для української поезії ХХ століття, у творчості поетеси набувають глибшого філософського, соціального й аксіологічного значення. Типові для її ідіолекту антонімічні словосполучки персоніфікують абстрактні поняття й загострюють психологізм поетичного вислову.

Окрему стилістичну нішу займають антитеза та оксиморон, які Ліна Костенко активно використовує для передачі парадоксаль-

ности людського буття, протиріч внутрішнього світу людини та драматизму історичних подій. Такі оксиморонні конструкції, як *свята печаль*, або структури антитези в рядках творів, виконують не лише експресивну, а й архітектонічну функцію, визначаючи загальний настрій твору.

Антонімія в романі у віршах «Маруся Чурай» Ліни Костенко виконує і концептуальну функцію: вона поглиблює художній образ, структурує філософський простір твору та сприяє глибшому сприйняттю змісту. Завдяки цьому поетичне слово набуває багатшаровості та здатне одночасно передавати особистісний і загальнолюдський вимір.

Література:

1. Денискіна Г. О. Лінгвопрагматичний та стилістичний потенціал антонімів у поетичних творах Ліни Костенко (порівняльний аналіз ранніх та сучасної збірок). Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 8. Філологічні науки (мовознавство і літературознавство). Випуск 7. 2017. С. 29–38.
2. Бобух Н. М. Антоніми в українській поетичній мові: монографія. Полтава : РВЦ ПУСКУ, 2007. 312 с.
3. Словник української мови в 11 томах URL: <https://sum.in.ua/> (дата звернення 08.08.2025)
4. Костенко Л. Маруся Чурай: роман у віршах. Київ: Дніпро, 1982. 220 с.
5. Полюга Л. М. Повний словник антонімів української мови. Київ: Довіра, 2006. 506 с.
6. Мацько Л. І. Стилістика української мови: підручник / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько. К. : Вища школа, 2003. 462 с.

References:

1. Denyskina, H. O. (2017). Lingvoprahmatychnyi ta stylistychnyi potentsial antonimiv u poetychnykh tvorakh Liny Kostenko (porivnialnyi analiz rannikh ta suchasnoi zbirkky) [Linguopragmatic and stylistic potential of antonyms in the poetic works of Lina Kostenko (Comparative analysis of early and modern collections)]. *Naukovyi chasopys NPU im. M. P. Drahomanova. Serii 8. Filolohichni nauky (movoznavstvo i literaturoznnavstvo)*, (7), 29–38. [in Ukrainian].
2. Bobukh, N. M. (2007). *Antonimy v ukrainskii poetychnii movi* [Antonyms in Ukrainian poetic language]. Poltava: RVC PUSKU. [in Ukrainian].
3. *Slovyk ukrainskoi movy v 11 tomakh* [Dictionary of the Ukrainian language in 11 volumes]. (n.d.). Retrieved August 8, 2025, from: <https://sum.in.ua/> [in Ukrainian].
4. Kostenko, L. (1982). *Marusia Churai: Roman u virshakh* [Marusia Churai: A novel in verse]. Kyiv: Dnipro. [in Ukrainian].
5. Poliuha, L. M. (2006). *Povnyi slovyk antonimiv ukrainskoi movy* [Complete dictionary of antonyms of the Ukrainian language]. Kyiv: Dovira. [in Ukrainian].
6. Matsko, L. I., Sydorenko, O. M., & Matsko, O. M. (2003). *Stylistyka ukrainskoi movy* [Stylistics of the Ukrainian language]. Kyiv: Vyshcha shkola. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 14.08.2025

Стаття прийнята 04.09.2025

Статтю опубліковано 27.10.2025